

Kriterier for valg af skole til Nest

Aarhus har arbejdet med Nest-konceptet siden august 2016, hvilket har givet værdifulde erfaringer for etablering af Nest-klasser i København. Med afsæt i disse erfaringer – dokumenteret i litteratur, evalueringer og dialog med praksis – har Børne- og Ungdomsforvaltningen formuleret nedenstående kriterier for valg af skoler.

En skole, der ønsker at oprette en Nest-klasse, skal sikre, at både elever med særlige behov og neurotypiske elever får de bedste forudsætninger for læring og trivsel. Det er afgørende, at skolen fra starten opfylder så mange af nedenstående kriterier som muligt og ikke først udvikler den nødvendige praksis efter oprettelsen af Nest-klasser.

	Kriterier
Kapacitet og skolestørrelse	Minimum 3-4 sporet skole. 2 ledige lokaler pr. klasse eller ét stort lokale med adgang til gruppelokaler.
Organisering, samarbejde og systematik på skolen	Faste procedurer og en ressourceorienteret vejlederkultur i RC/PLC. Teamsamarbejdet organiseret i professionelle læringsfællesskaber. Stærkt lærer- og pædagogssamarbejde med tid til forberedelse og evaluering. Et godt forældresamarbejde.
Ledelse	Stærkt ledelsesfokus på at skabe et inkluderende læringsmiljø på skolen, hvilket skal fremgå af det strategiske program. Lav medarbejderomsætning.
Erfaring, vidensniveau og fællesskabende pædagogik	Specialiseret uddannelse i autismspektrumforstyrrelser, differentieret undervisning og inkluderende pædagogik. Personale uddannet i A-guide og co-teaching.
Ressourceorienteret børnesyn	Et ressourceorienteret børnesyn er en indgroet del af skolens pædagogiske- og didaktiske tilgang til elever og forældre.

Nedenfor er en uddybende beskrivelse af de forudsætninger der skal være til stede på en skole for at kunne etablere Nest.

Kapacitet og skolestørrelse

Det er afgørende at Nest-klassen baserer sig på et fundament af et godt forældre-samarbejde, hvor forældrene har mulighed for at vælge klassen til eller fra. Derfor starter Nest-klassen i børnehaveklassen.

- Skolen skal have en vis størrelse på min. 3-4 spor. Dels så der er en bred børnegruppe at etablere en nest-klasse ud fra. Ligesom det er en fordel at der kan etableres et bredt teamsamarbejde på hele årgangen. Lige så vigtigt det er for elever med ASF at være i kendte rammer med kendte voksne, lige så vigtigt er det at de udfordres ved nogle gange at skulle deltage i et læringsmiljø med mindre kendte voksne og børn. Derudover er det også vigtigt både faglig og socialt for den resterende del af klassen at arbejde med holddeling på tværs af årgangen.
- Etablering af en Nest-klasse kræver min. 2 lokaler eller ét større lokale og adgang til et ekstra lokale. Både for at eleverne i Nest-klassen kan arbejde med varieret gruppedannelse og der samtidig er mulighed for, i perioder af dagen at arbejde mere skærmet. I løbet af ugen skal der undervises særskilt i social læring, hvilket også kræver et særskilt lokale. Lokalerne skal kunne indrettes, så der kan zoneopdeles i lokalet, så der både er plads til individuelle arbejdsstationer, gruppearbejde, mulighed for at afskærme og pauserum.

Organisering, samarbejde og systematik på skolen

Der skal på skolen være et veletableret teamsamarbejde og systematisk samarbejde i RC/PLC.

- Teamet arbejder ressourceorienteret og tager udgangspunkt i deres samlede kompetencer og færdigheder.
- Teamet evaluerer løbende deres samarbejde, hvor videndeling og erfaringsudveksling med udgangspunkt i data er en naturlig del af teammødernes indhold.
- En skole der har arbejdet indgående med PLF, og hvor teamet er vant til at observere hinandens praksis samt give og modtage feedback.
- Der er en tydelig forventning fra ledelsen til -og struktur der underbygger et godt lærer- og pædagog-samarbejde, hvor fælles forberedelse prioriteres højt.
- Der er en tydelig vejlederkultur på skolen, hvor vejledere og psykologer fra RC/PLC faciliterer den reflekterede dialog, vejleder i praksis og understøtter en ressourceorienteret tilgang med fokus på at styrke læringsmiljøet.
- Der er i RC/PLC faste procedure for vejledning, kompetenceudvikling og support både for elever med støttebehov over og under 9 timer.
- Områdesupporten: For at en skole skal kunne lykkes med Nest er det afgørende, at der etableres et tæt samarbejde mellem skolens lærere, pædagoger og supportens øvrige fagligheder såsom psykologer, talepædagoger mv. Skolen skal have nem adgang til specialister, som kan vejlede og støtte i komplekse situationer.

Ledelse

Der skal være et stærkt ledelsesfokus på at skabe et inkluderende læringsmiljø på skolen, hvilket skal fremgå af det strategiske program. For at lykkes med at etablere en velfungerende Nest-klasse er det afgørende med en stærk faglig ledelse samt en ledelse der koordinerer og justerer indsatsen løbende.

- En ledelse, der kan koordinere og planlægge tværfagligt samarbejde omkring etablering af Nest.
- En ledelse, der pædagogisk og didaktisk kan understøtte arbejdet med nest
- En ledelse, der kan lave en langsigtet plan for udvikling og kapacitetsopbygning omkring Nest.
- En skole med lav medarbejderomsætning, da børnegruppen i nest vil være særligt sårbar overfor udskiftning i personalet
- En ledelse der prioriterer forældresamarbejdet højt og som står på mål for den omstilling det kræver at udvikle Nest.

Erfaring, vidensniveau og fællesskabende pædagogik

Etablering af Nest-klasser kræver et stærkt fundament af specialpædagogisk viden samt generelle didaktiske- og pædagogiske kompetencer.

- Lærere og pædagoger i Nest-klassen skal have specialiseret uddannelse i autismspektrumforstyrrelser, differentieret undervisning og inkluderende pædagogik. Det er vigtigt, at personalet forstår og kan håndtere de særlige behov, som eleverne med autismspektrumforstyrrelser har, samtidig med at de kan undervise hele klassen.
- Skolen skal have uddannet personale i A-guide samt co-teaching. Det vil oftest være et erfarent team der lever op til disse kriterier.

Ressourceorienteret børnesyn hos personalegruppen på hele skolen

- Der skal være arbejdet med børnesynet gennem indsatser og kompetenceudvikling. Det er væsentligt at børnesynet er en indgroet del af skolens pædagogiske- og didaktiske tilgang til elever og forældre, og at der er en klar strategi for udvikling og opfølgning på arbejdet med et ressourceorienteret børnesyn.
- Det er vigtigt, at skolen har et tydeligt fokus på at styrke fællesskabet og relationerne mellem eleverne. Der skal arbejdes med sociale kompetencer (social tænkning) og inklusion, så eleverne med autismspektrumforstyrrelser bliver en naturlig del af klassens fællesskab og omvendt.
- Det skal fremgå af data, at skolen over tid har haft en positiv udvikling i segregeringsgrad.

Kilder:

Clasen, S., Tranum T. K. (2018). *Nest i Danmark*. Dafolo.

Høegh, C.T. (2019) *Nest Metoder*. Dafolo.

Beuchert, L. (2017) *Evaluering af Nest*. VIVE

Besøg på Katrinebjerg skolen og på Beder skole (2024)

Dialog med vejledere og psykologer ansat i nest tilbud (2024)